

### Litteratur:

Søren Vadstrup: Byhuset. Historie-bevaring- istandsættelse • Søren Vadstrup: Huse med sjæl  
Bevaringsguide for Bedre Byggeskik-huse ( Bygningskultur Danmark )  
Funkishuset – en bevaringsguide ( Bygningskultur Danmark )  
Parcelhuset – guide til bevaring og fornyelse ( Bygningskultur Danmark )  
Energiguide for fredede og bevaringsværdige bygninger ( Bygningskultur Danmark )

### Bliv medlem af BY & LAND HADERSLEV.

Foreningens formål er at virke for bevarelse af værdifuld, ældre bygnings- og landskabskultur i Haderslev Kommune samt at fremme forståelsen for god arkitektur, godt bymiljø og landskabelige værdier.

Foreningen afholder oplysende arrangementer. Den er medlem af Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, og medlemmerne får tilsendt landsforeningens tidsskrift 4 gange om året.

### Støttemuligheder ved BY & LAND HADERSLEV.

Foreningen kan tilbyde gratis rådgivning til ejere af bevaringsværdige huse vedrørende reparation, ombygning, restaurering eller tilbageføring.

Ønsker du yderligere information om støttemuligheder og medlemskab af Foreningen, kan dette ske ved henvendelse til:

### BY & LAND HADERSLEV

Helge C. Jacobsen  
Aastrup Allé 46  
6100 Haderslev

Eller kig på vores hjemmeside: [www.hbbf.dk](http://www.hbbf.dk)

Tekstkilde og foto: BY & LAND HADERSLEV  
Layout: BY & LAND HADERSLEV



Når du skal vedligeholde, renovere eller bygge om på  
**dit bevaringsværdige hus**

BY & LAND HADERSLEV

Selskabet til bevarelse af gamle bygninger og landskabskultur i Haderslev



Ejeren af et bevaringsværdigt hus har både glæde ved og ansvar for et stykke kulturarv. Et nyere, ja selv et helt nyt hus kan defineres som værende bevaringsværdigt og rumme kulturarvs værdier.

Hvis man i forbindelse med vedligeholdelse, renovering, ombygning eller tilbygning skal undgå at reducere bygningens kulturarvs værdi og i øvrigt også økonomiske værdi, kræver det omtanke. Det er vigtigt at kende husets historie: hvornår er det opført, hvem var bygherre, hvem var arkitekt, til hvilket formål blev det opført, hvem har i tidens løb har boet i det, hvornår er det eventuelt ændret, hvilke farver har det haft gennem tiderne etc.? Sådanne oplysninger kan hentes på Haderslev Kommunes byggesagsarkiv og på Historisk Arkiv for Haderslev, hvor man muligvis også kan finde historiske fotos af huset. I byggesagsarkivet kan man finde tegninger og byggebeskrivelse, således at det er muligt at se husets oprindelighed samt arkitektens/bygmesterens og bygherrens materialevalg. I Haderslev Kommune er byggesagsarkivet elektronisk tilgængeligt for de fleste bygninger (<https://haderslev-borger.filarkiv.dk>).

Hvis man kender arkitektens navn, er det formålstjenligt at få kendskab til andre bygninger opført af samme arkitekt. På den måde kan man lære arkitektens specielle karakteristika at kende. På BY & LAND HADERSLEVs hjemmeside ([www.hbbf.dk](http://www.hbbf.dk)) kan man finde en oversigt over de forskellige arkitekters værker. Ligeledes kan man eventuelt finde litteratur om arkitekten.

Et bevaringsværdigt hus er ikke altid tegnet af en arkitekt. I så fald kan man opsøge andre huse opført samtidigt i samme stil. BY & LAND HADERSLEV vil gerne være behjælpelig hermed.

Man lærer også sit hus at kende ved at betragte og vurdere de materialer, huset er opført af. Når man skal vedligeholde sit hus, er det klogt alene at anvende de materialer, huset oprindeligt er opført af. Om vedligeholdelsen af et bevaringsværdigt hus kan man læse i bøgerne nævnt på bagsiden.

Ved renovering eller ombygning af et bevaringsværdigt hus bør man, inden man går i gang, analysere situationen:

- Hvilke forhold ved huset er positive og bør bevares?
- Hvilke forhold ved huset er nødvendige at bevare for ikke at ændre dets funktionsduelighed og karakter?
- Hvilke forhold ved huset er negative og bør ændres?
- Hvad er ændret ved huset i tidens løb? Vil det give et positivt resultat at tilbageføre ændringen?

Når man renoverer eller bygger et bevaringsværdigt hus om, bør man anvende de oprindelige materialeformer, de klæder huset bedst.

Ved tilbygning bør man sikre, at den nye bygningsdel passer til det oprindelige hus og til kvarterets karakter. Dette betyder ikke, at man nødvendigvis skal opføre tilbygningen i samme stil, med samme materialer etc. Man skal blot sikre, at tilbygningen spiller positivt op til den egentlige bygning, og at tilbygningen ikke alene øger brugsværdien, men sammen med den gamle bygning styrker bygningens form og udseende.

Ved efterisolering af et bevaringsværdigt hus er der mange risici. Om denne problemstilling kan man læse i "Energiguide for fredede og bevaringsværdige bygninger" udgivet af Bygningskultur Danmark i 2010.

Det er vigtigt at vælge den rette arkitekt og håndværker, når man skal restaurere, ombygge eller tilbygge sit bevaringsværdige hus. BY & LAND HADERSLEV har en række medlemmer: arkitekter og håndværkere, der har uddannelse i, erfaring med og forståelse for arbejdet med bevaringsværdige bygninger.

Ved henvendelse til BY & LAND HADERSLEV oplyses gerne om disse medlemmer. Foreningen står til rådighed, hvis rådgivning og vejledning ønskes.

